

Zadeva C-143/20**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

24. marec 2020

Predložitveno sodišče:

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie (Poljska)

Datum predložitvene odločbe:

24. marec 2020

Tožeča stranka:

A

Tožena stranka:

O

Predmet postopka pred nacionalnim sodiščem

Predmet spora o glavni stvari pred nacionalnim sodiščem je tožbeni zahtev na plačilo v zvezi z zavajanjem, ki naj bi ga storil zaposleni tožene stranke pri sklenitvi pogodbe o življenjskem zavarovanju, povezane z investicijskim skladom.

Predmet in pravna podlaga vprašanja za predhodno odločanje

Vprašanje predložitvenega sodišča se nanaša na obseg informacij, posredovanih zavarovanemu potrošniku v primeru pogodb o življenjskem zavarovanju, povezanih z investicijskim skladom, v katerem so osnovna sredstva izvedeni finančni instrumenti.

Vprašanja za predhodno odločanje

- (1) Ali je treba člen 185(3)(i) Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (prenovitev) (UL,

L 335, str. 1, v nadaljevanju: Direktiva 2009/138/ES) in člen 36(1) v povezavi s Prilogo III(A), točka 12, Direktive 2002/83/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. novembra 2002 o življenjskem zavarovanju (v nadaljevanju: Direktiva 2002/83/ES), razlagati tako, da mora zavarovatelj ali zavarovalec (ki ponuja tako zavarovanje, distribuira zavarovalni produkt ali „prodaja“ zavarovanje) v primeru pogodb o življenjskem zavarovanju, povezanih z investicijskim skladom (kapitalskim zavarovalnim skladom), v katerem so osnovna sredstva izvedeni finančni instrumenti (ali strukturirani finančni instrumenti, vgrajeni v izvedene finančne instrumente), zavarovanemu potrošniku zagotoviti podatke o naravi, specifikacijo tipa, opis značilnosti (angl. indication of the nature, nem. Angabe der Art., fr. indications sur la nature) osnovnega instrumenta (izvedenega finančnega instrumenta ali strukturiranega finančnega instrumenta, v katerega je izvedeni finančni instrument vgrajen), ali je dovolj, da navede samo vrsto osnovnega sredstva, ne da bi opisal značilnosti instrumenta?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje, da mora zavarovatelj ali zavarovalec (ki ponuja takšno zavarovanje, distribuira zavarovalni produkt, „prodaja“ zavarovanje, povezano z investicijskim skladom - kapitalskim zavarovalnim skladom), zagotoviti potrošniku informacije o naravi, specifikaciji tipa, značilnostih osnovnega instrumenta (izvedenega ali strukturiranega finančnega instrumenta, v katerega je izvedeni finančni instrument vgrajen), ali je treba člen 185(3)(i) Direktive 2009/138/ES in člen 36(1) v povezavi s Prilogo III(A), točka 12, k Direktivi 2002/83/ES, razlagati tako, da mora informacija o naravi, specifikaciji tipa in opisu značilnosti osnovnega instrumenta (izvedenega ali strukturiranega finančnega instrumenta, v katerega je izvedeni finančni instrument vgrajen), zagotovljena zavarovancu – potrošniku, vsebovati enake podatke, to je enake zahtevam iz člena 19(3) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/39/ES z dne 21. aprila 2004 o trgih finančnih instrumentov in o spremembah direktiv Sveta 85/611/EGS, 93/6/EGS in Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 93/22/EGS (v nadaljevanju: Direktiva 2004/39/ES) in člena 24(4) Direktive 2014/65/EU z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU (UL, L 173, str. 349, v nadaljevanju: Direktiva 2014/65/EU), to je izčrpne informacije o izvedenih finančnih instrumentih in predlaganih investicijskih strategijah, ki bi morale vsebovati ustrezne smernice in opozorila o tveganju, povezanem z naložbami v takšne instrumente, ali v zvezi s posameznimi investicijskimi strategijami, vključno s podatki o metodologiji vrednotenja osnovnega instrumenta, ki ga uporablja zavarovalnica ali zavarovalni agent v obdobju zavarovalnega kritja, ter informacije o tveganju, povezanem z izvedenim finančnim instrumentom in njegovim izdajateljem, vključno s spremembami vrednosti izvedenega finančnega instrumenta v času, posameznimi dejavniki, ki določajo te spremembe, in stopnjo njihovega vpliva na vrednost?

3. Ali je treba člen 185(4) Direktive 2009/138/ES razlagati tako, da mora v primeru pogodb o življenjskem in doživljenjskem zavarovanju v okviru investicijskega sklada (kapitalskega zavarovalnega sklada), v katerem so osnovna sredstva izvedeni finančni instrumenti (ali strukturirani finančni instrumenti z vgrajenim izvedenim finančnim instrumentom) zavarovatelj ali zavarovalec (ki ponuja tako zavarovanje, distribuira zavarovalni produkt ali „prodaja“ zavarovanje) potrošniku - zavarovancu zagotoviti enake podatke kot jih določata člen 19(3) Direktive 2004/39/ES in člen 24(4) Direktive 2014/65/EU, to je izčrpne informacije o izvedenih finančnih instrumentih in predlaganih investicijskih strategijah, ki bi morale vsebovati ustrezne smernice in opozorila o tveganju, povezanem z naložbami v takšne instrumente ali v zvezi s posameznimi investicijskimi strategijami, vključno s podatki o metodologiji vrednotenja osnovnega instrumenta, ki ga uporablja zavarovalnica ali zavarovalni agent v obdobju zavarovalnega kritja, ter informacije o tveganju, povezanem z izvedenim finančnim instrumentom in njegovim izdajateljem, vključno s spremembami vrednosti izvedenega finančnega instrumenta v času, posameznimi dejavniki, ki določajo te spremembe, in stopnjo njihovega vpliva na vrednost?
4. V primeru pritrdilnega odgovora na drugo ali tretje vprašanje (ali obe vprašanji), ali v primeru, da zavarovatelj ali zavarovalec, ki ponuja življenjsko zavarovanje v zvezi z investicijskim skladom (kapitalskim zavarovalnim skladom), potrošniku - zavarovancu ni zagotovil zahtevanih informacij (navedenih v drugem in tretjem vprašanju), ko je bilo potrošniku ponujeno zavarovanje, predstavlja nepošteno poslovno prakso v smislu člena 5 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah), ali opustitev zahtevanih informacij pomeni zavajajočo poslovno prakso v smislu člena 7 te direktive?
5. V primeru nikalnega odgovora na drugo in tretje vprašanje, ali opustitev jasne informacije, ki bi jo moral potrošniku zagotoviti zavarovatelj ali zavarovalec (ki ponuja tako zavarovanje, distribuira zavarovalni produkt, „prodaja“ življenjsko zavarovanje, povezano z investicijskim skladom (kapitalskim zavarovalnim skladom)), da so sredstva investicijskega sklada (kapitalskega zavarovalnega sklada) vložena v izvedene finančne instrumente (ali strukturirane produkte, v katere so izvedeni finančni instrumenti vgrajeni), predstavlja nepošteno poslovno prakso v smislu člena 5 Direktive o nepoštenih poslovnih praksah, ali opustitev zahtevanih informacij pomeni zavajajočo poslovno prakso v smislu člena 7 te direktive?
6. V primeru nikalnega odgovora na drugo in tretje vprašanje, ali to, da zavarovatelj ali zavarovalec, ki ponuja življenjsko zavarovanje, povezano z investicijskim skladom (kapitalskim zavarovalnim skladom), potrošniku ne

pojasni podrobno natančnih značilnosti instrumenta, v katerega se vlagajo sredstva investicijskega sklada (kapitalskega zavarovalnega sklada), vključno z informacijami o načelih delovanja takšnega instrumenta v položaju, ko gre za izvedeni finančni instrument (ali strukturiran instrument, v katerega je bil izvedeni finančni instrument vgrajen), pomeni nepošteno poslovno prakso v smislu člena 5 Direktive o nepoštenih poslovnih praksah, ali opustitev zahtevanih informacij pomeni zavajajočo poslovno prakso v smislu člena 7 te direktive?

Navedena zakonodaja Skupnosti

Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II), zlasti člen 185;

Direktiva 2002/83/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. novembra 2002 o življenjskem zavarovanju, zlasti člen 36 in Priloga III;

Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU, zlasti člen 24(4);

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/39/ES z dne 21. aprila 2004 o trgih finančnih instrumentov in o spremembah direktiv Sveta 85/611/EGS, 93/6/EGS in Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi Direktive Sveta 93/22/EGS, zlasti člena 2 in 19;

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, zlasti členi 2, 3, 5, 6, 7 in Priloga II;

Navedena nacionalna zakonodaja

Ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (zakon z dne 23. avgusta 2007 o boju proti nepoštenim tržnim praksam), zlasti členi od 4 do 6;

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej z dnia 22 maja 2003 r. (zakon o zavarovalniški dejavnosti z dne 22. maja 2003) (v nadaljevanju: UoDU), zlasti členi 2, 12 in 13;

Kodeks cywilny z dnia 23 kwietnia 1964 r. (civilni zakonik z dne 23. aprila 1964), zlasti člena 805 in 808.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 Tožeča stranka, ki je potrošnik, je podpisala izjavo o pridružitvi k skupinski pogodbi o življenjskem in doživljenjskem zavarovanju, vezanem na kapitalski zavarovalni sklad XXX, ki sta jo sklenili tožena stranka O in zavarovalnica TU na Życie. Zavarovalnica TU na Życie je v tej pogodbi nastopala kot zavarovatelj, tožena stranka O kot zavarovalec, tožeča stranka pa naj bi v pogodbi nastopila kot zavarovanec.
- 2 Tožeča stranka je bila zavarovana od 8. oktobra 2010, kar potrjuje certifikat. Pogodba tožeče stranke naj bi veljala 15 let. Zato se je tožeča stranka zavezala, da bo na račun zavarovatelja plačala prvo premijo 4500 PLN in tekoče premije, ki se plačujejo mesečno po 124 PLN. Tožeča stranka je na račun zavarovatelja po pogodbi vplačala skupno 14.420 PLN.
- 3 Za pogodbo veljajo pogodbene predloge v obliki zavarovalnih pogojev XXX, tabel pristojbin in limitov, pravilnik kapitalskega zavarovalnega sklada XXX in izjava o pristopu s prilogo.
- 4 Zavarovalnica se je obvezala izplačati dajatve v primeru smrti tožeče stranke ali preživetja tožeče stranke do konca obdobja, za katero je sklenjeno zavarovanje. Namen pogodbe naj bi bil v skladu z dokumenti zbiranje in vlaganje finančnih sredstev zavarovanca (potrošnika, tožeče stranke) v okviru določenega kapitalskega zavarovalnega sklada. Kapitalski zavarovalni sklad je bil ustvarjen iz prve in tekoče vplačanih premij (zmanjšanih za upravno pristojbino).
- 5 Prva premija, plačana na začetku pogodbe, je predstavljala 20% celotne investirane premije, to je seštevka vseh premij, ki bi jih tožeča stranka morala vplačati v celotnem trajanju pogodbe. Investirana premija je znašala 22.500 PLN.
- 6 Namen sklada je bil povečati vrednost premoženja sklada na podlagi povečanja vrednosti njegovih naložb in zaščititi investirano premijo ob koncu obdobja obveznosti, pri čemer zavarovatelj ni zagotavljal, da bo ta cilj dosežen. Sredstva kapitalskega zavarovalnega sklada so bila do 100% vložena v certifikate, ki jih je izdal B1, izplačilo iz njih pa je temeljilo na indeksu B2. Ti certifikati so bili ovrednoteni v PLN.
- 7 Pravilnik je vseboval podatke, da je naložba v certifikate povezana s kreditnim tveganjem izdajatelja. To tveganje se razume kot možnost trajne ali začasne nezmožnosti izdajatelja za poravnavo dolga, vključno z odkupom izdanih certifikatov. Podana je bila informacija, da je bil indeks ustvarjen s strani B3. Cilj je bil doseči dinamično prilagojeno izpostavljenost delniškemu trgu, ki je povezan z državami v razvoju in ameriškim trgom obveznic. Investicijska strategija indeksa v primeru naraščajočega gibanja na delniškem trgu poveča izpostavljenost temu trgu, medtem ko v primeru padajočega trenda poveča izpostavljenost ameriškemu trgu obveznic.

- 8 Vrednost računa po koncu obdobja obveznosti je bilo treba izračunati na podlagi vrednosti certifikatov. Ob koncu obdobja obveznosti so certifikati zagotavljali zaščito nominalne vrednosti, ki ustreza premiji, investirani na dan prenehanja pogodbenega obdobja.
- 9 Po 15 letih trajanja pogodbe naj bi tožeča stranka na dan unovčenja prejela dajatev v višini vrednosti računa na dan prenehanja. V skladu s pravilnikom naj ta vrednost ne bi bila nižja od zneska, ki ustreza investirani premiji, povečani za vsako morebitno pozitivno spremembo indeksa.
- 10 Način izračuna vrednosti indeksa v pogodbi ni določen. Ta indeks je bilo mogoče v primeru ukinitve prvotnega indeksa nadomestiti z nadomestnim indeksom. V pogodbi ni bilo določeno, kako izračunati nadomestni indeks, niti ni bil določen položaj, v katerem se lahko primarni indeks ukine in kdo o tem odloča.
- 11 Tožeča stranka je imela pravico do odpovedi pogodbe pred iztekom 15-letnega obdobja. Za ta primer se je tožena stranka zavezala, da bo opravila popolni odkup. Takrat naj bi zavarovatelj vrnil zavarovancu znesek, ki je enak vrednosti računa, zmanjšan za likvidacijsko pristojbino v višini 75% sredstev, če je bila pogodba odpovedana v prvem, drugem, tretjem ali četrtem letu pogodbe, in postopoma zmanjšan za manjši odstotek sredstev, ki jih je tožeča stranka dvignila, če bi pogodbo odpovedala v naslednjih letih njene veljavnosti.
- 12 Vrednost enote udeležbe v skladu je bila izračunana tako, da je bila čista vrednost sredstev celotnega sklada deljena s številom vseh enot sklada. Način izračuna neto sredstev celotnega sklada je bil urejen s pravilnikom. To naj bi bilo storjeno po tržni vrednosti, ki bi omogočila pravičen odraz vrednosti ob upoštevanju načela previdnosti.
- 13 V pogodbi niso bila določena pravila, v skladu s katerimi so bile vrednotene enote udeležbe v skladu, niti načela, v skladu s katerimi se vrednotijo čista sredstva celotnega sklada, niti načela vrednotenja certifikatov, v katera naj bi se investirala sredstva sklada.
- 14 Prva premija je bila preračunana v enote udeležbe v skladu glede na menjalni tečaj začetne vrednosti enote udeležbe, ki je bil v pogodbi strogo določen v višini 200 PLN. Pri poznejših transakcijami na računu, to je po tem, ko je tožeča stranka začela vplačevati tekoče mesečne premije, pa sta pretvorba sredstev v enote udeležbe v skladu in pretvorba vrednosti vseh enot, evidentiranih na računu zavarovanca, kot trdi tožeča stranka, potekala na neznan način, ki temelji na vrednosti enot udeležbe v premoženju, ki jih je določil zavarovatelj, na način, ki ga pozna le zavarovatelj, na določen dan.
- 15 Po več kot sedmih letih trajanja pogodbe je tožeča stranka zaradi velikih izgub vrednosti investiranih sredstev predložila izjavo o odstopu od pogodbe.
- 16 Pogodba je bila odpovedana. Vrednost računa tožeče stranke je na dan 28. junija 2017 znašala 9045,67 PLN (vrednost skupno vplačanih sredstev to je 14.420 PLN,

zmanjšanih za zaračunane provizije, se je zmanjšala). Od tega zneska je bila odšteta 20-odstotna likvidacijska provizija, to je 1809,13 PLN. Dokončno je zavarovatelj izplačal tožeči stranki 7.223,54 PLN.

- 17 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari zahteva plačilo 5.373,33 PLN iz naslova dela škode, ki jo je utrpela (7.183,46 PLN).
- 18 Zaslišana priča, nekdanji zaposleni tožene stranke, je navedla, da je v prodajnem postopku uporabila gradivo, ki ga je zagotovil zavarovatelj. Pogovarjala sta se o potencialnih stopnjah dobička. Predstavila je pravilnik, splošne pogoje zavarovanja, ter pristojbine in provizije. Takšni dokumenti so bili zavarovancu - potrošniku v obliki izpisa ali datoteke poslani po elektronski pošti. Stranka je imela možnost, da se svobodno seznanila z dokumenti na sestankih ali doma.
- 19 Po navedbah prič je bil motiv za nakup takega produkta investiranje.
- 20 Priča je navedla, da sta s stranko razpravljala o produktu. Pogovarjali sta se o pristojbinah iz tabele pristojbin in limitov. O produktu je povedala toliko, kot to izhaja iz dokumentov - pravilnika, OWU (splošni zavarovalni pogoji). Dejala je, da je, po odštetju stroškov upravljanja, ob koncu obdobja obstajala garancija ohranitve kapitala. Priča ni povedala, da gre za bančni depozit. Ne spomni se, ali je to tožeči stranki še posebej povedala. Povedala je, da v tem produktu ni bilo zagotovila dobička.
- 21 Priča tožeči stranki ni zagotovila, da bo kadarkoli v času trajanja pogodbe izplačan celoten znesek. Izjavila je, da je izplačilo odvisno od vrednosti vrednotenja v določenem trenutku.
- 22 Priča je navedla, da sama ni vedela vsega, in izjavila, da je tako kot pri delu prodajalca avtomobilov posredovala tisto, kar je bilo v gradivu, ki ga je prejela. Izjavila je, da je jamstvo za kapital veljalo ob koncu obdobja, medtem ko je bilo med obdobjem vrednotenja zmanjšano za likvidacijsko provizijo. Obstajal je slogan „100% zavarovanje kapitala“.
- 23 Priča je v zvezi z indeksi povedala, da ne ve čisto, kaj je to. Priznala je, da bi se tudi sama pri branju dokumentov (čeprav je ekonomist) morala potruditi, da bi jih razumela.
- 24 Priča ni vedela, ali je pogodba ščitila za primer spremembe indeksa, likvidacije sklada, stečaja izdajatelja ali višine pristojbin, in navedla, da bi to bilo treba preveriti v dokumentaciji.
- 25 Priča je tožečo stranko obvestila o likvidacijskih provizijah in načinu njihovega izračuna.
- 26 Priča je tožečo stranko seznanila, da so bila sredstva investirana v „indeks“. S predstavitvijo je priča tožeči stranki pojasnila način, kako se to izvaja.

- 27 Priča ni mogla povedati, v kaj točno so bila investirana sredstva v tem produktu.
- 28 Priča strank ni obveščala o tem, kako se vrednoti premoženje sklada. Izjavila je, da tega ne bi mogla pojasniti, ker se s tem ukvarjajo licencirani investicijski svetovalci, ki se s temi instrumenti ukvarjajo v določeni finančni ustanovi.
- 29 Tožeča stranka je hotela investirati denar v depozit. Zatrdila je, da o zavarovalniških tveganjih nista razpravljali. Zatrdila je, da je prejela jamstvo, da bo dobila izplačano vsaj toliko, kolikor je vplačala.
- 30 Tožeča stranka je to razumela tako, da bo vplačan znesek dobila povrnjen kadar koli v tem času, po 15 letih pa bi prejela tudi obresti. Če bi tožeča stranka vedela, da lahko izgubi del sredstev, se za tako naložbo ne bi odločila.
- 31 Tožeča stranka je podvomila v resničnost pričevanja priče ter predstavila drugačen potek srečanja s pričo in nakupa produkta. Izjavila je, da ni prejela dokumentov, ki jih je omenila priča.
- 32 Sodišče verjame priči, ker je tožeča stranka zainteresirana za določen izid tega spora, poleg tega pa je s svojim podpisom potrdila tudi prejem dokumentov.

Bistvene trditve strank v postopku pred nacionalnim sodiščem

- 33 Tožeča stranka se sklicuje na zavajanje zaposlenega tožene stranke med prodajnim postopkom. Meni, da je bila žrtev nepoštenih poslovnih praks, ki jih je uporabila tožena stranka, zlasti prakse napačne prodaje.
- 34 Eden od razlogov, zakaj je tožeča stranka vložila tožbo, je ta, da je bila zavedena glede narave naložb, v katere naj bi vlagala svoja sredstva. Tožeča stranka trdi, da ji je bilo zagotovljeno, da bodo ta sredstva blokirana na posebnem računu zavarovatelja, ki ustreza bančnemu depozitu. Naložba naj bi bila varna in stabilna, dejansko pa je bilo premoženje tožeče stranke vloženo v druga sredstva.

Kratka obrazložitev predloga

- 35 Zavarovalniško in pozavarovalniško pravo je bilo v veliki meri harmonizirano z Direktivo 2009/138/ES. Direktiva 2014/65/EU (tako kot tudi Direktiva 2004/39/ES) se ne uporablja za zavarovalnice. Tudi konkurenčno pravo in pravo varstva potrošnikov je že več let v interesni sferi Unije. Za približevanje zakonodaje držav članic na tem področju je bila sprejeta Direktiva 2005/29/ES.
- 36 Predložitveno sodišče je, da bi pravilno, skladno pravom Unije, razlagali zgoraj navedene nacionalne določbe UoDU, zlasti člen 13(1), točki 3 in 4, ter člen 13(4), točka 3 (v zvezi z obveznimi elementi pogodbe – obveznostmi obveščanja s strani zavarovatelja in zavarovalca – prodajalca, ki prodaja zavarovanje potrošniku - stranki), uporabilo direktive, ki se izvajajo prek UoDU.

- 37 Predložitveno sodišče je pri analizi vsebine direktiv podvomilo glede razlage določb člena 185(3)(i) Direktive 2009/138/ES in člena 36(1) v povezavi s Prilogo III(A), točka 12, Direktive 2002/83/ES (kot tudi člena 185(4) Direktive 2009/138/ES).
- 38 Po mnenju predložitvenega sodišča ima besedilo poljskih jezikovnih različic določb direktiv iz prejšnjega odstavka (pred oklepaji) drugačen pomen kot prevod besedila različic teh določb v angleškem, nemškem in francoskem jeziku
- 39 Razlika v mnenju predložitvenega sodišča je precejšnja, saj poljska različica teh predpisov zavarovalniku in prodajalcu takšnih zavarovanj nalaga ožjo obveznost obveščanja kot angleška, nemška in francoska različica. Poljska različica določa le obveznost „navedbe vrste osnovnih sredstev“, angleška, nemška in francoska različica pa informacije o naravi, specifikaciji tipa in značilnostih osnovnih instrumentov.
- 40 V primeru, da je osnovni instrument (sredstvo investicijskega sklada) kapitalnega zavarovalnega sklada izvedeni finančni instrument (ali strukturiran produkt, v katerega je bil izvedeni instrument vgrajen), je razlika pomembna. V skladu s poljsko različico zgoraj navedenih določb direktiv zadostuje navedba vrste osnovnega instrumenta – navedba, da je primarno sredstvo izvedeni finančni instrument (ali strukturiran produkt).
- 41 V dejanskih okoliščinah postopka v glavni stvari je bilo tožeči stranki, ki je potrošnik, povedano le to, da se sredstva sklada vložijo v certifikate, izplačilo iz njih pa temelji na indeksu. Sredstva so bila do 100% vložena v certifikate, ki jih je izdal B1, izplačilo iz njih pa temelji na indeksu B2. Ti certifikati so bili ovrednoteni v PLN.
- 42 Če predpostavimo, da je poljsko besedilo predpisov, ki zahtevajo „navedbo vrste osnovnih sredstev“, pravilno, je treba sklepati, da so tisti, ki ponujajo zavarovanje (dejansko pa naložbe), izpolnili takšno zahtevo.
- 43 Vendar pa po mnenju predložitvenega sodišča angleška, nemška in francoska jezikovna različica postavljajo obsežnejšo zahtevo, in sicer predstavitev ne samo vrste osnovnega instrumenta, temveč tudi podatkov o njegovi naravi, specifikaciji njegovega tipa in njegovih značilnostih. Za predstavitev takšnih značilnosti se zdi potrebno zagotoviti enake podatke, kot jih določa člen 19(3) Direktive 2004/39/ES, člen 24(4) Direktive 2014/65/EU, to je izčrpne informacije o izvedenih finančnih instrumentih in predlaganih investicijskih strategijah, ki bi morale vsebovati ustrezne smernice in opozorila o tveganju, povezanem z naložbami v takšne instrumente ali v zvezi s posameznimi investicijskimi strategijami. Po presoji predložitvenega sodišča bo to vključevalo zlasti podatke o metodologiji vrednotenja osnovnega instrumenta (izvedenega finančnega instrumenta ali strukturiranega z vgrajenim izvedenim finančnim instrumentom), ki ga uporablja zavarovalnica ali zavarovalni agent v obdobju zavarovalnega kritja, informacije o tveganju, povezanem z izvedenim finančnim instrumentom in

njegovim izdajateljem, vključno s spremembami vrednosti izvedenega finančnega instrumenta v času, posameznimi dejavniki, ki določajo te spremembe, in stopnjo njihovega vpliva na vrednost.

- 44 Zdi se, da taka razlaga obveznosti iz prejšnje točke izhaja tudi iz člena 185(4) Direktive 2009/138/ES, ki dodatno podpira besedilo člena 185(3)(i) (v angleški, nemški, francoski različici), v poljski različici pa zaradi drugačnega besedila člena 185(3)(i) pomeni novo vsebino.
- 45 Če torej domnevamo, da je pravilno razumevanje določb člena 185(3)(i) Direktive 2009/138/ES in člena 36(1) v povezavi s Prilogo III(A), točka 12, Direktive 2002/83/ES, kot izhaja iz njihove angleške, nemške in francoske različice, v dejanskem stanju iz postopka v glavni stvari ponudniki v odnosu do potrošnika niso ustrezno izpolnili obveznosti obveščanja.
- 46 Nacionalno sodišče se nagiba ravno k razlagi zgoraj omenjenih določb, ki v drugih jezikovnih različicah – ne pa tudi v poljski jezikovni različici – zagotavljajo potrošniku višji standard varstva, tako da zavarovatelju in zavarovalcu, ki ponuja prodajo takega zavarovanja, nalagajo širšo obveznost obveščanja. Vendar nacionalno sodišče dvomi, ali lahko potrošniku odobri takšno varstvo. Zato se je odločilo, da Sodišču predloži vprašanja za predhodno odločanje.
- 47 Treba je opozoriti, da gre v dejanskem stanju v postopku v glavni stvari za zaščito potrošnika navidezno na zavarovalnem trgu in dejansko za zaščito potrošnika, ki je kupil naložbeni produkt, prikrit kot zavarovanje. Potrošnik je namreč kupoval naložbo v zapleten investicijski produkt, kjer obstaja izvedeni finančni instrument, le da je „zavit“ v pogodbo o skupinskem življenjskem zavarovanju.
- 48 Glede na uvodni izjavi 27 in 87 Direktive 2014/65/EU (uvodna izjava 10 Direktive 2004/39/ES) zdi upravičeno, da se posebna zaščita z zvišano obveznostjo obveščanja, kljub temu, da se ne uporablja za zavarovalnice, prizna tudi potrošnikom, ki sklepajo pogodbe o življenjskem zavarovanju z investicijskim skladom (bodisi kot zavarovalci bodisi kot zavarovanci v skupinski pogodbi), kadar je osnovno sredstvo investicijskega sklada izvedeni finančni instrument (strukturiran instrument, v katerega je vgrajen izvedeni finančni instrument). To je mogoče zagotoviti z naložitvijo zavarovatelju in zavarovalcem, ki nudijo takšno zavarovanje, obveznosti glede obveščanja, ki so enake tistim, kot so določene v členu 24(4) Direktive 2014/65/EU in členu 19(3) Direktive 2004/39/ES.
- 49 Po mnenju nacionalnega sodišča dejstvo, da zavarovatelj in zavarovalec, ki prodaja zavarovanje, ki dejansko ne zagotavlja zavarovalnega varstva, ampak je naložbeni produkt, potrošniku nista zagotovila enakih informacij, kot je določeno v členu 24(4) Direktive 2014/65/EU in členu 19(3) Direktive 2004/39/ES, pomeni nepošteno, zavajajočo poslovno prakso v smislu člena 5 in 7 Direktive 2005/29/ES.

- 50 Dvom nacionalnega sodišča izhaja iz dejstva, da po eni strani v skladu z uvodno izjavo 27 in členom 2(1)(a) Direktive 2014/65/EU (uvodna izjava 10 in člen 2(1)(a) Direktive 2004/39/ES] določbe teh direktiv ne veljajo za zavarovalnice. Po drugi strani pa je treba, prvič, v skladu z uvodno izjavo 87 Direktive 2014/65/EU zagotoviti enako varstvo potrošnikov pri naložbah v obliki zavarovalnih pogodb. Drugič, v uvodni izjavi 10 Direktive 2005/29/ES je navedena potreba po zagotovitvi posebej visoke zaščite potrošnikov na trgu visoko tveganih finančnih produktov, pri katerih je ustvarjanje lažnih vtisov prepovedano. To še okrepi sklic iz člena 7(5) te direktive in njene Priloge št. 2 na člen 19 Direktive 2004/39/ES.
- 51 Predložitveno sodišče v dosedanji sodni praksi Sodišča ni našlo smernic za pravilno razlago zgoraj navedenih določb direktiv. Samo dve sodbi, ki ju je predložitveno sodišče našlo v zvezi s podobnimi vprašanji (zavarovanje z investicijskim skladom), ne ponujata odgovorov na vprašanja za predhodno odločanje (sodba Sodišča z dne 1. marca 2012, C-166/11, Ángel Lorenzo González Alonso proti Nationale Nederlanden Vida Cia De Seguros in Reaseguros SAE, ECLI:EU:C:2012:119, in sodba Sodišča z dne 29. aprila 2015, C-51/13 Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij NV proti Hubertus Wilhelmus Van Leeuwen, ECLI:EU:C:2015:286).
- 52 Predlagani odgovori na vprašanja za predhodno odločanje
- 53 Glede na navedeno je treba po mnenju nacionalnega sodišča na prvo vprašanje odgovoriti tako, da je treba člen 185(3)(i) Direktive 2009/138/ES in člen 36(1) v povezavi s Prilogo III(A), točka 12, Direktive 2002/83/ES razlagati tako, kot je določeno v angleški, nemški in francoski različici. Te določbe je treba razlagati tako, da mora zavarovatelj ali zavarovalec (ki ponuja takšno zavarovanje) v primeru pogodb o življenjskem zavarovanju, povezanih z investicijskim skladom (kapitalski zavarovalni sklad), v katerem so osnovna sredstva izvedeni finančni instrumenti (ali strukturirani finančni instrumenti, v katere so izvedeni finančni instrumenti vgrajeni), zavarovanemu potrošniku predložiti informacije o vrsti, specifikaciji tipa, značilnostih osnovnega instrumenta (izvedenega finančnega instrumenta ali strukturiranega finančnega instrumenta, v katerega je izvedeni finančni instrument vgrajen).
- 54 Na drugo in tretje vprašanje je treba odgovoriti tako, da mora zavarovatelj in zavarovalec (ki prodaja zavarovanja, povezana z investicijskim skladom), kadar je prodajan produkt dejansko naložbeni produkt, ki vsebuje vgrajeni izvedeni finančni instrument, zagotoviti potrošnikom enake informacije, kot jih določata člen 19(3) Direktive 2004/39/ES in člen 24(4) Direktive 2014/65/EU, to je izčrpne informacije o izvedenih finančnih instrumentih in predlaganih investicijskih strategijah, ki bi morale vsebovati ustrezne smernice in opozorila o tveganju, povezanem z naložbami v takšne instrumente ali v zvezi s posameznimi investicijskimi strategijami, vključno s podatki o metodologiji vrednotenja osnovnega instrumenta, ki ga uporablja zavarovalnica ali zavarovalni agent v obdobju zavarovalnega kritja, informacije o tveganju, povezanem z izvedenim finančnim instrumentom in njegovim izdajateljem, vključno s spremembami

vrednosti izvedenega finančnega instrumenta v času, posameznimi dejavniki, ki določajo te spremembe, in stopnjo njihovega vpliva na vrednost.

- 55 Na četrto vprašanje je treba odgovoriti tako, da neupoštevanje obveznosti, da zavarovatelj in zavarovalec zagotovi potrošniku informacije, navedene v prejšnji točki, predstavlja nepošteno, zavajajočo poslovno prakso v smislu členov 5 in 7 Direktive 2005/29/ES.
- 56 V primeru odgovora na vprašanja od 1 do 4, kot je predlagano zgoraj, ni potrebno odgovarjati na peto in šesto vprašanje.
- 57 Tudi če bi bilo ugotovljeno, da določb člena 24(4) Direktive 2014/65/EU in člena 19(3) Direktive 2004/39/ES ni mogoče uporabiti za zavarovatelja in zavarovalca, ki prodaja zavarovanje, povezano s kapitalskim zavarovalnim skladom (zaradi zgoraj navedene neuporabe direktiv za zavarovalnice), so informacije za potrošnika o vlaganju njegovih sredstev v izvedene finančne instrumente (ali strukturirane produkte v vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti) tako pomembne, da pomanjkanje teh informacij pomeni nepošteno, zavajajočo poslovno prakso v smislu člena 5 in 7 Direktive 2005/29/ES, enako kot tudi nenavedba opisa natančnih značilnosti instrumenta, vključno z informacijami o načelih funkcioniranja takega instrumenta, zato je treba na peto in šesto vprašanje odgovoriti pritrdilno.